

WYSTAWA KOLEKCJI MUZEUM SZTUKI NOWOCZESNEJ W WARSZAWIE

21 lutego w MSN-ie otworzy się dla publiczności *Wystawa niestała. 4 × kolekcja*. Będzie to pierwsza w tej skali prezentacja systematycznie budowanych przez niemal dwie dekady zbiorów własnych Muzeum. Na ekspozycję złożą się ponad 150 prac powstałych pomiędzy latami pięćdziesiątymi XX wieku a współczesnością, pokazanych w czterech sekcjach. Dzieła zaprezentowane zostaną w galeriach na 1. i 2. piętrze nowo otwartego budynku. Wystawa będzie dostępna dla zwiedzających przez ponad pół roku.

Na kolekcję MSN-u składają się prace i dokumenty będące świadectwem zmian, jakie zachodziły w sztukach wizualnych w ostatnich siedmiu dekadach zarówno w Polsce, jak i na świecie. Zebrane dzieła wyrażają różnorodność mediów i artystycznych postaw, obrazują dynamikę uczestnictwa artystów i artystek w życiu społecznym, obiegu informacji i rozwoju nowych technologii. **Zbiory Muzeum** to również archiwa artystyczne oraz Filmoteka Muzeum – zestaw filmów liczący kilkaset tytułów. Zwiedzający wystawę znajdą na niej również znaczące prace z kolekcji innych instytucji oraz ze zbiorów prywatnych.

– Nasza kolekcja od samego początku powstawała w oparciu o żywe relacje ze współczesnymi artystkami i artystami, odzwierciedlała również debaty toczone w środowisku artystycznym. Regularne budowanie zbiorów jest możliwe dzięki programowi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ale równie istotne są ruchy oddolne oraz eksperymentalne metody pozyskiwania prac, które znacząco wpłynęły na kształt zbiorów MSN-u. Pierwsza grupa prac w kolekcji Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie – pokazywana w ramach wystawy Sztuka cenniejsza niż złoto na przełomie lat 2008 i 2009 – była darem artystów wspierających ideę powstania Muzeum – mówi Joanna Mytkowska, dyrektorka MSN-u.

Obecna prezentacja kolekcji została przygotowana na otwarcie nowego budynku Muzeum, który jest rezultatem wieloletnich dążeń do stworzenia miejsca dla sztuki w centrum Warszawy. Oszczędna i racjonalna, dążąca do doskonałej prostoty, architektura sprzyja doświadczaniu prac artystów.

CZTERY PERSPEKTYWY INTERPRETACJI I WIDZENIA ZBIORÓW MUZEUM

Wystawa przygotowana przez **zespół kuratorski w składzie: Sebastian Cichocki, Tomasz Fudala, Magda Lipska, Szymon Maliborski, Łukasz Ronduda i Natalia Sielewicz** składać się będzie z **czterech części**, które przenikają się i jednocześnie stanowią odrębne rozdziały jednej opowieści. Zorganizowane wokół rozpoznawalnych terminów z historii sztuki, takich jak pop-art, socrealizm czy abstrakcja, dotyczą tego samego okresu historycznego – pomiędzy latami pięćdziesiątymi XX wieku a współczesnością. Stanowią zatem cztery odmienne podejścia do tego samego czasu w historii sztuki. Zaproponowanie kilku perspektyw jest otwartym zaproszeniem publiczności **do swobodnego konstruowania własnych sposobów zwiedzania, dostrzegania niuansów i szukania indywidualnych perspektyw poznawania prac z kolekcji Muzeum.**

Ścieżka przez wystawę rozpoczyna się od zbioru dzieł związanych z zaangażowaniem politycznym i marzeniami o budowaniu lepszego świata dzięki sztuce. W drugiej części znajdują się prace uwodzące serce i oko, które są efektem fascynacji kulturą popularną, reklamą

i projektowaniem. Kolejny rozdział prezentuje sztukę opartą na bezkompromisowej wyobraźni, czerpiącą z nienowoczesnych tradycji: sztuki ludowej, nieprofesjonalnej, rdzennej, praktyk artystycznych rozkwitających poza centrami i ich regułami. W ostatniej części wystawy powraca pytanie o granice sztuki, jej niezależność od innych systemów wiedzy i wytworów kultury, szczególnie w kontekście rozpadu i destrukcji świata, jaki znamy.

Niektóre z tych rozdziałów mają układ chronologiczny, inne operują zestawieniami o charakterze estetycznym lub morfologicznym. Osie, na których zbudowana jest wystawa kolekcji, rozpinają się więc między zaangażowaniem i autonomią oraz sztuką popularną, bliską życia i sztuką o charakterze afektywnym, czyli tworzącą swoje własne światy i języki. Pozwala to obserwować, jak bardzo znaczenie dzieł sztuki zależne jest od kontekstu, w jakim je widzimy. W ten sposób kuratorzy wystawy pragną podzielić się symboliczną „władzą dyskursu” z publicznością, która wraz z opowieścią o kolekcji otrzymuje „instrukcje”, by wraz z nimi – równoległe lub niezależnie od zaproponowanych wyobrażeń – tworzyć znaczenia wynikające z zestawień poszczególnych dzieł sztuki.

WYSTAWA NIESTAŁA. 4 × KOLEKCJA.

W pierwszej części wystawy, zatytułowanej *Sztandar. Zaangażowanie, realizm i sztuka polityczna*, są zgromadzone dzieła związane z zaangażowaniem politycznym i wiarą w sprawczą rolę sztuki. Prace pochodzą z różnych krajów, dekad i porządków ideologicznych. Triumfuje figura człowieka, publicystyczne treści, przekonanie o uniwersalności języka sztuki. Część tej historii to także propaganda: sztuka w działaniu, na dobre i na złe związana z bieżącą polityką. Tę część wystawy otwiera rzeźba Aliny Szapocznikow *Przyjaźń* z 1954 roku, która przez niemal pół wieku stała w holu Pałacu Kultury i Nauki. Po 1992 roku zdecydowano się ją zezłomować – usunięto ramiona figur i dzierzony przez nie sztandar, żeby wynieść rzeźbę z budynku. Tych brakujących elementów nigdy już nie odnaleziono. Nieopodal rzeźby Szapocznikow „powiewa” stalowy sztandar autorstwa ukraińskiego artysty Nikity Kadana. Został wykonany z fragmentów karoserii ostrzelanego samochodu, znalezionej w mieście Siewierskodonieck, zajętej w 2014 roku przez prorosyjskie siły militarne. Po inwazji Rosji na Ukrainę w 2022 roku (i wcześniejszej aneksji Krymu w 2014) porządek w Europie po raz kolejny się rozpadł.

Druga część wystawy nosi tytuł *Tworzywa sztuczne: ciała, towary, fetysze od zimnej wojny po współczesność*. Znajdują się tu dzieła wyrażające konsumpcyjne pragnienia, fascynację popkulturą, reklamą i mediami masowymi – nie tylko w społeczeństwach, w których po drugiej wojnie światowej nastąpił boom ekonomiczny i wzrost konsumeryzmu, ale także wśród mieszkańców „ubogich peryferii”, w tym Europy Wschodniej i Globalnego Południa. Główną metaforą jest tutaj „plastikowe ciało” – ciało konsumujące w reżimie totalitarnym obrazy zza żelaznej kurtyny. Plastik (i nafta), zdobycze postprzemysłowego kapitalizmu, w drugiej połowie XX wieku robią furorę zarówno w społeczeństwach dobrobytu, jak i w gospodarkach socjalistycznych.

Pracą, która wydobywa militarno-konsumenckie źródła tworzyw sztucznych i fantazje wokół nich, jest rzeźba szwajcarskiej artystki Sylvie Fleury wykonana z żywicy syntetycznej i włókna szklanego, które było materiałem wynalezionym na potrzeby armii. Przedstawia smukłe, skrzyżowane kobiece nogi w kolorze turkusowego, które otula srebrny winylowy płaszcz. W latach 50. zarówno postmilitarny trend, jak i włókno szklane zostały spopularyzowane przez modę i wzornictwo. Przewrotny tytuł pracy – *Silver Rain* – w żargonie w języku angielskim oznacza zarówno stosunek seksualny, jak i atak wojenny.

Trzeci rozdział wystawy nosi tytuł *Przenicowany świat. Sztuka, duchowość i przyszłe współistnienie*. Zgromadzone tu dzieła czerpią z bezkompromisowej wyobraźni i nienowoczesnych tradycji: sztuki ludowej, nieprofesjonalnej, rdzennej, osobnych praktyk artystycznych. Prezentowane obiekty i postawy artystyczne łączy staranie, by „przejrzeć” zastaną rzeczywistość, dotrzeć do jej głębi, wydobywając ciemny, duchowy i egzystencjalny potencjał. Zestawienie ze sobą artystów z często bardzo odległych kontekstów geograficznych i politycznych pokazuje możliwość zaistnienia przyszej wspólnoty.

Ten rozdział wystawy kolekcji został zainspirowany twórczością Romana Stańczaka. Należy on do pokolenia artystów debiutujących w czasie transformacji ustrojowej. Stańczak odtwarzał napięcia tego okresu – szybkiej zmiany, która jego zdaniem zgubiła to, co najistotniejsze dla sztuki i samego istnienia: wrażliwość na drugiego człowieka i doświadczenie głębi, gdy produkcja rzeczy i nabywanie dóbr wyrasta ponad refleksję nad istotą życia.

W trzeciej części ekspozycji znajduje się też spektakularna instalacja rzeźbiarska Cathy Wilkes z 2014 roku. Na odtworzoną przez artystkę scenę „wydomowienia” składa się wieloelementowe *tableaux* ze znalezionych przedmiotów – naczyń, nakryć stołowych i drobnych bibelotów oraz własnoręcznie wykonanych manekinów z włóczki i starych tkanin.

Ostatnia część wystawy kolekcji MSN-u zatytułowana jest *Realne abstrakcje. Autonomia sztuki wobec katastrof nowoczesności*. Powraca w niej pytanie o granice sztuki, jej niezależność, możliwość zachowania autonomii wobec innych systemów wiedzy i doświadczenia rzeczywistości. Dzieła zgromadzone w tym rozdziale wystawy często posługują się językiem abstrakcji, jedną z podstawowych kategorii sztuki nowoczesnej. Oglądamy je tym razem przez pryzmat dyskusji o kryzysie nowoczesności jako marzenia o postępie i nieograniczonym rozwoju. Czy nowoczesność zdąży stawić czoła katastrofom, które przyspieszyła albo wręcz sama wywołała?

Centralne miejsce w tej części wystawy zajmuje *Fasada* Moniki Sosnowskiej – rzeźba odnosząca się do architektury nowoczesnej, będąca ilustracją jej rozpadu i katastrofy. Artystka opiera tę pracę na magicznej wręcz sztuczce, każąc metalowej modernistycznej konstrukcji zwiotczeć i zwiędnąć niczym postać życia w terminalnym stadium. Nowoczesna forma podlega tutaj właściwym naturze i biologii procesom rozpadu. Sosnowska przewrotnie przywołuje modernistyczne fascynacje kształtami występującymi w przyrodzie.

Istotne dla tej części wystawy są również prace Marii Jaremy. Jej twórczość opiera się na przeciwnościach – rozmywaniu granic pomiędzy autonomią sztuki a zaangażowaniem, materią obrazu a materią ciała.

WYSTAWA „NIESTAŁA”

Nowa prezentacja systematycznie rozbudowywanej kolekcji MSN-u wynika w dużej mierze z doświadczenia współpracy z bardzo podzieloną publicznością, publicznością doby wojen kulturowych. Co i jak dziś opowiadać, by tworzyć wspólną opowieść? *Wystawa niestała. 4 × kolekcja* jest „niestała” nie tylko dlatego, że będzie ją można zobaczyć do jesieni 2025 roku, ale przede wszystkim z tego powodu, że to kanon dzieł sztuki współczesnej jest ruchomy, niestały. Jego zrozumienie zmusza do wyjścia z ograniczeń własnych punktów odniesienia i szukania wspólnych podstawowych wartości – zarówno w historii sztuki, jak i w życiu społecznym. Takie zadanie postawili sobie kuratorzy tworząc pierwszą wystawę kolekcji w nowej siedzibie Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

WYDARZENIA I PUBLIKACJE

W weekend otwarcia wystawy publiczność będzie mogła również uczestniczyć w przygotowanych performansach i koncertach. Działania zaproszonych osób artystycznych w przestrzeniach MSN-u, a wśród nich między innymi Ewy Zarzyckiej, Zuzy Golińskiej, Diane Severin Nguyen czy Kamila Wesołowskiego, będą komentować i uzupełniać to, co widzki i widzowie zobaczą w muzealnych galeriach. Zaplanowane z okazji prezentacji dzieł z kolekcji wydarzenia zainaugurują bogaty program oprowadzań, spotkań, czy warsztatów edukacyjnych, który będzie realizowany przez cały czas trwania wystawy. Zapraszamy do poznawania naszych zbiorów „w działaniu”.

Wydawnictwo Muzeum przygotowało dwie publikacje towarzyszące wystawie kolekcji. *Zbiory MSN. Przewodnik* pod redakcją Jagny Lewandowskiej to przystępne i bogato ilustrowane kompendium wiedzy o zbiorach Muzeum – dziełach sztuki, ale także archiwach, Parku Rzeźby na Bródnie, domu Hansenów w Szuminie, Palmie Joanny Rajkowskiej czy amatorskich filmach

zebranych w Polskim Archiwum Filmów Domowych. Nie zabraknie też katalogu pierwszej wystawy w nowym budynku MSN-u, zatytułowanego *Nowe Muzeum i niestały kanon. 4 x kolekcja*, pod redakcją Joanny Mytkowskiej i Katarzyny Szotkowskiej-Beylin. Będzie to książka opowiadająca nie tylko o prezentowanych w galeriach dziełach, ale również dyskutująca rolę i zadania muzeum sztuki współczesnej dzisiaj – w Polsce i na świecie, w czasach niepokoju.

Bilety na **Wystawę niestałą. 4 x kolekcja** w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie będą w sprzedaży od 14 lutego. Dzięki partnerstwu strategicznemu z marką Audi wstęp na wystawę w piątek 21 lutego będzie bezpłatny. Jest to kolejny krok w realizacji misji muzeum otwartego, czyli udostępniania sztuki nieodpłatnie jak najszerszej publiczności. Bezpłatne wejściówki oraz bilety na kolejne dni będą dostępne na stronie sklep.artmuseum.pl oraz w kasach Muzeum.

KONTAKT DLA MEDIÓW:
PRZEMEK RYDZEWSKI
PRZEMEK.RYDZEWSKI@ARTMUSEUM.PL
+48 502 064 567

MATERIAŁY DLA PRASY:
PRASA.ARTMUSEUM.PL

STRONA MUZEUM SZTUKI
NOWOCZESNEJ W WARSZAWIE:
ARTMUSEUM.PL

instytucja kultury
 miasta stołecznego
 Warszawy

Ministerstwo Kultury
 i Dziedzictwa Narodowego

PARTNER PRAWNY

DZP
 więcej niż prawo

PARTNER WYSTAWY

Ministerstwo Kultury
 i Dziedzictwa Narodowego

INSTYTUT
 ADAMA
 MICKIEWICZA

MULLENIOWE
 GROUP

PARTNERZY STRATEGICZNI MUZEUM

Audi

INVEST
KOMFORT

MECENAS MUZEUM I KOLEKCJI

EY Shape the future
 with confidence

PATRONI MEDIALNI

TVN
 WANNER BROS
 DISCOVERY

onet

POLSKIE
 RADIO

Pismo.

PARTNERZY MUZEUM

e-on

TPW
 SZTUKI
 NOWOCZESNEJ
 W WARSZAWIE

RAFFLES
 KLUBOWA WARSZAWA

PARTNER EDUKACJI

Fundacja
 EFC

TYGODNIK
 POWSZECHNY

AD

VOGUE

zwierciadło

MIINT

wyborcza

TOK FM